Afdeling:	Byg & Miljø
Dato:	29. oktober 2026
Reference:	Pia Hauge
E-mail:	byggesag@norddjurs.dk
Tlf. Byg:	8959 1168
Journalnr.:	S2026-648

Landzonetilladelse

Norddjurs Kommune meddeler hermed landzonetilladelse efter planlovens § 35, stk. 1, til opførelse af en ny afspærringspost Øst til erstatning af en ældre afspærringspost på Hevring Skydeterræn på adressen Voer Færgevej 26B, 8950 Ørsted, 29 Hevringholm Hgd., Vivild.

Luftfoto visende ejendommens beliggenhed
Hevring Skydeterræn er markeret med grønt - Afvisningspost Øst er placeret ved rød prik
Landsbyen Hevring er markeret med rødt

Forudsætninger

Tilladelsen er meddelt på grundlag af oplysningerne i din ansøgning. Det forudsættes derfor at det ansøgte udføres som beskrevet i ansøgningsmaterialet og i overensstemmelse med følgende vilkår.

Vilkår for tilladelsen
Der stilles følgende vilkår for tilladelsen:

1. At det ansøgte udføres som beskrevet i ansøgningsmaterialet modtaget den 01-09-2026.

2. At den eksisterende gamle afspærringspost Øst samt informationstavlen fjernes umiddelbart efter at den nye afspærringspost Øst er færdigbygget.

Sagsfremstilling
Ejendommen er et militært skydeterræn "Hevring Skydeterræn".

Afspærringsposten skal anvendes til af sikre, at borgere ikke bevæger sig ind på området langs stranden uden om hegnet under skydninger.

Der er ansøgt om opførsel af en ny afspærringspost øst placeret længst mod nordøst på skydeterrænet ved stranden.

Den eksisterende afspærringspost fjernes. Det er desuden oplyst at den eksisterende informationstavle fjernes.

Der opføres en ny og mere tidssvarende afspærringspost ca. 30 m øst for den eksisterende afspærringspost. Den nye afspærringspost placeres 1,5 m inden for det eksisterende hegn.

Den nye afspærringspost får et areal på 4,0 x 6,4 m = 25,6 m^2. Bygningen opføres med grå træbeklædte facader og med store vinduer mod stranden. Taget udføres med ensidig taghældning og taget beklædes med tagpap. Bygningshøjden er oplyst til mellem 2,8 og 3,2 m. Bygningen placeres ca. 6,5 m fra skel mod kommunevejen Hevringholmvej.

Gadefoto af eksisterende forhold set fra Hevringholmvej – Set fra syd mod nord
Til venstre den eksisterende afvisningspost der fjernes
Til højre informationstavlen er der fjernes
Den ansøgte afvisningspost placeres til venstre for informationstavlen inden for hegnet.

Naboorientering
Der foretaget naboorientering i sagen fra den 24-09-2026 til den 08-10-2026. Der er indkommet ét høringssvar den 29-09-2026 fra ejeren af den nærmeste naboejendom, Hevringholmvej 16 – 18, der er beliggende på den anden side af Hevringholmvej i forhold til skydeterrænet.

I høringssvaret gøres der følgende indsigelse mod placeringen af den ansøgte afspærringspost:

Jeg ønsker hermed at fremsende en indsigelse mod den ansøgte placering af den nye afspærringspost.

Den ansøgte placering vil få en væsentlig negativ påvirkning af både udsigtsforholdene og oplevelsen af den kystnære ejendom. Som det fremgår af de vedlagte visualiseringer, placeres posten direkte i udsigtsaksen fra boligen mod havet. Posten vil derfor fremstå som et markant visuelt element i et område, hvor udsigten hidtil har været fri.

Min ejendom er beliggende inden for kystbeskyttelseslinjen, hvor jeg som grundejer har været underlagt betydelige restriktioner. Tidligere ejer har tidligere været pålagt at fjerne både en hæk og en ca. 50 cm høj mur af hensyn til det åbne kystlandskab. Den ansøgte afspærringspost på op til 3,2 meter vil derimod blive placeret direkte i min udsigtsakse mod havet og vil markant ændre landskabsoplevelsen fra ejendommen.

Landsretten har i en tilsvarende naboretlig sag U.2026.3730 lagt vægt på, at hensynet til strandbeskyttelseslinjen og et bevaringsværdigt landskab skærper vurderingen af, hvad en nabo med rimelighed skal tåle. Landsretten fandt, at et anlæg syd for strandbeskyttelseslinjen oversteg den naboretlige tålegrænse, selv om projektet havde opnået de nødvendige offentlige tilladelser, og tilkendte naboen erstatning for værdiforringelsen.
Jeg finder det vanskeligt at forene kommunens behandling af denne sag med de meget restriktive krav, som jeg selv er blevet mødt med inden for samme kystbeskyttelsesområde.
Jeg anmoder derfor om en nærmere begrundelse for, hvorfor en bygning på 3,2 meter kan tillades, når langt mindre indgreb tidligere er blevet krævet fjernet af hensyn til landskabet.

Selv om projektet måtte være undtaget kravet om dispensation fra naturbeskyttelseslovens regler, bør de landskabelige hensyn, som ligger bag kystbeskyttelseslinjen, fortsat indgå i kommunens vurdering.

Den ansøgte placering er ikke valgt ud fra funktionelle eller sikkerhedsmæssige hensyn, men for at undgå en Natura 2000-procedure. Samtidig medfører placeringen en væsentlig større påvirkning af naboernes udsigt og af det beskyttede kystlandskab end den eksisterende placering. Kommunen bør derfor redegøre for, hvorfor denne løsning anses for sagligt begrundet og proportional, samt hvorfor mindre indgribende alternativer er fravalgt.

Det bør vurderes, om formålet kan opnås ved en mindre indgribende placering, selv om dette indebærer en mere omfattende myndighedsbehandling.

Efter de almindelige naboretlige principper skal det vurderes, om de ulemper, et projekt påfører en nabo, overstiger, hvad der med rimelighed må forventes. Vurderingen beror på en konkret afvejning af ulempens karakter, væsentlighed og påregnelighed sammenholdt med

ejendommens beliggenhed, områdets karakter og den offentligretlige regulering.

I U.2019.1422 fastslog landsretten, at vurderingen af den naboretlige tålegrænse beror på en konkret vurdering af byggeriets udformning, højde, nærhed og visuelle dominans. Landsretten fandt, at den naboretlige tålegrænse var overskredet. Den ansøgte afspærringspost placeres direkte i udsigtsaksen fra min bolig mod havet inden for et kystlandskab, hvor landskabelige hensyn vejer tungt.

Denne dom er nyttig, fordi den viser, at det ikke alene er en bygnings størrelse, men også dens placering og visuelle dominans i forhold til naboens ejendom, der er afgørende. Sammenholdt med U.2026.3730 hvor landsretten lagde vægt på strandbeskyttelseslinjen og det bevaringsværdige landskab, giver de to domme tilsammen et solidt juridisk grundlag for at argumentere for, at kommunen skal foretage en grundig vurdering af projektets påvirkning af min ejendom og kystlandskabet.

Jeg anmoder kommunen om at inddrage følgende forhold i vurderingen:

- *At den nye placering medfører en væsentlig forringelse af udsigten fra min bolig og dermed en direkte værdiforringelse af ejendommen.*
- *At byggeriet placeres i et særligt beskyttet kystlandskab, hvor private grundejere er underlagt meget restriktive regler.*
- *At der bør undersøges, om den eksisterende placering eller andre alternative placeringer med mindre påvirkning af naboer og landskab er mulige, selv om dette indebærer en længere myndighedsproces.*
- *At hensynet til en hurtigere sagsbehandling ikke bør veje tungere end hensynet til landskab, naboer og de beskyttelsesinteresser, som kystbeskyttelseslinjen netop skal varetage.*

Jeg anmoder samtidig om, at de vedlagte visualiseringer indgår som bilag til min indsigelse, da de illustrerer postens reelle visuelle påvirkning set fra boligen.

På den baggrund skal jeg anmode om, at kommunen afslår den ansøgte placering eller pålægger ansøger at finde en alternativ placering, som i mindre grad påvirker de omkringliggende ejendomme og det beskyttede kystlandskab.

Som svar på kommentarerne har ansøger udtalt følgende:

Ansøger har fremkommet med nedennævnte bemærkninger til det indkomne høringssvar:

I udarbejdelse af materiale til opførelse af en ny afspærringspost, har vi taget videst muligt hensyn til omgivelserne og nabogrunden. Der er valgt neutrale byggemateriale og dæmpet farver til facader og tag. Bygningshøjde og areal er optimeret til et minimum.

For at tilgodese naboen fjerner vi endvidere en tagoverdækket informationstavle og den eksisterende afspærringspost, for at reducere udstrækningen af den samlede bygningsmasse der kan ses fra nabogrunden.

I høringssvaret fra naboen, er der ikke nævnt, at der i naboens synsvidde fjernes en afspærringspost opført som et skur på en bakketop. Samt at der fjernes en 2,5 meter bred overdækket informations tavle, hvor taghøjden er den samme som på den nye afspærringspost.

I alt fjernes der en samlet bygningsbredde på ca. 5 meter, hvor den nye afspærringspost måler 4 meter i bredden.

Den i høringssvaret visualiseret afspærringspost, mener vi ikke er en korrekt gengivelse af den ansøgte afspærringspost, afspærringsposten er gjort større og højere i visualiseringen end den ansøgte.

Vi har fået en landmåler til at opmåle højderne på terrænet og den asfalteret vej ved naboens hus. Vejen ved nabobygningen ligger cirka i niveau med gulvet i nabohuset. Opmålingen viser at der er et fald fra midt af den asfalteret vej ved huset (DVR90 kote 3.660) og ned til terrænet ved den ny afspærringspost (DVR90 kote 1.850). Et terrænfald på 1,81 meter.
Højden på den ansøgte afspærringspost er ca. 3,18 meter. Så taget på afspærringsposten vil komme 1,37 meter over vandret linje fra naboens gulv. En højde der svarende til overkant af eksisterende overdækket informationstavle som vi fjerner i forbindelse med projektet.

Om afspærringsposten kan nævnes, at bygningen er udformet således, at den er så smal som muligt op mod naboen, og bygningshøjden er holdt så lav som muligt op mod naboen.

Materialevalg tager udgangspunkt i naturlige organiske materialer som facader med træbeklædning, malerbehandlet i dæmpet farve som Kiselgrau RAL 7032 og vinduer i farve som Zementgrau RAL 7033. Tag udføres som tagpap med Lys grå skiferbelægning. Farver der falder ind i det omgivende terræn.

Der er i projektet ikke en terrasse, som nævnt i høringssvaret. Der etableres et betondæk eller andet tilsvarende sikkert plateau, hvor vagterne kan bevæge sig sikkert rundt om bygningen. Der monteres ikke værn til plateauet, idet plateauet holdes ca. 20cm over terræn.

Der er i høringssvaret fra naboen nævnt at vi ønsker at undgå en Natura 2000-procedure ved at flytte den eksisterende afspærringspost.

Forsvaret har ikke haft et ønske om at undgå en Natura 2000 procedure. Vi har haft fokus på at beskytte Natura 2000-området, og derfor flyttet bygningen udenfor det naturbeskyttede område.

Begrundelse for opførelse af ny afspærringspost og den valgte placering:

- *Arbejdsmiljøkrav til bevogtningspersonel.*
- *Den nuværende afspærringspost er utidssvarende og må betegnes som et skur med 3 vinduer og en dør. Skuret er uisoleret, uden ventilation og sanitet.*
- *Vagtbygningen er en absolut nødvendighed til sikring af, at der ikke kommer civile ind på skydeterrænet.*
- *Den øgede rekruttering til forsvaret sætter nye krav til skydeområdet.*
- *At vores soldater kan få den nødvendige skydetræning.*
- *At bruge muligheden for at placerer den nye afspærringspost udenfor habitatområde Natura 2000.*

Kommuneplan 2025
Området er omfattet af kommuneplanramme nr. 1131, der udlægger områdets anvendelse til militære anlæg.

Der er ikke vedtaget en lokalplan for området.

Det ansøgte er beliggende i et område, der i kommuneplanen er udpeget som et bevaringsværdigt landskab "Hevring Hede", som skal vedligeholdes og styrkes.

Herudover er det ansøgte ifølge kommuneplanen beliggende inden for et område med geologisk bevaringsværdi og i et støjbelastet område i forhold til Hevring Skydeterræn.

Strandbeskyttelseslinje
Det kan bemærkes, at det ansøgte er placeret inden for strandbeskyttelseslinjen. Da afspærringsposten er til militært formål og placeres på et bestående militært anlæg, er det ansøgte udtaget for en dispensation fra Naturbeskyttelseslovens § 15 i forhold til strandbeskyttelseslinjen fra Kystdirektoratet jf. Naturbeskyttelseslovens § 15a, stk. 1, nr. 4. hvorved strandbeskyttelseslinjen ikke gælder for bestående forsvarsanlæg, der anvendes til forsvarsformål.

Kystnærhedszonen
Området ligger indenfor kystnærhedszonen. Kystnærhedszonen er fastlagt i planloven og dækker som udgangspunkt kyststrækningen fra strandkanten og ca. 3 km ind i landet, dog med lokale variationer. Målet er at beskytte den særlige natur og de landskabelige og rekreative interesser, der knytter sig til kysterne, ved generelt at begrænse byggeriet i kystnærhedszonen. I kommuneplanens retningslinjer for kystnærhedszonen står blandt andet:

1. Kystnærhedszonen skal som udgangspunkt friholdes for yderligere bebyggelse. Der må ikke udføres byggeri eller anlægsarbejder, som kan forringe kystens naturmæssige, landskabelige eller rekreative værdi.
2. Der kan i princippet kun inddrages nye arealer i byzone og planlægges for anlæg i landzone, såfremt der foreligger en særlig planlægningsmæssig og/eller funktionel begrundelse for kystnær lokalisering.
3. Planlægningen skal sikre offentlighedens adgang til kysten.

Kommunens vurdering

Vurdering af planmæssige forhold

Det ansøgte er placeret i et område, der er omfattet af kommuneplanramme nr. 1131, der udlægger områdets anvendelse til militære anlæg.

Den ansøgte afvisningspost skal anvendes af forsvaret til at holde holde vagt og sikre at borgere ikke går ind på Hevring Skydeterræn, når der afholdes skydeøvelser.

Norddjurs Kommunen vurderer at den ansøgte anvendelse er er i overensstemmelse med anvendelsesbestemmelserne i kommuneplansrammen.

I forhold til at det ansøgte er beliggende indenfor et støjbelastet område, vurderet dette ikke at have nogen betydning i forhold til opførsel af en afspærringspost til forsvaret brug på det militære skydeterræn.

Vurdering af placeringen i forhold til landskabelig påvirkning

Det ansøgte er beliggende i et område, der i kommuneplanen er udpeget som et bevaringsværdigt landskab "Hevring Hede", som skal vedligeholdes og styrkes.

Den nye afvisningspost flyttes ca. 30 m mod øst, og dermed hen til hegnet omkring det militære område og nærmer kommunevejen Hevringholmvej. Der ikke er hegn på den side af det militære område, der vender mod stranden. Afvisningsposten placeres dermed tæt på hvor hegnet ender ud mod stranden og hvor der er muligt for borger af gå ind på skydeterrænet langs stranden. Det vurderes umiddelbart hensigtsmæssigt/naturligt at den nye afvisningspost placeret nær ved enden af hegnet ud mod stranden.

I forhold til den overordnede landskabelige påvirkning af området som helhed vurderes det ikke, at den ændrede placering af den nye afspærringspost vil påvirke landskabet negativet. Der lægges vægt

på at den eksisterende gamle afspærringspost fjernes. Desuden vurderes den ansøgte afspærringspost tilpasset omgivelserne ved, at den opføres som en lav bygning med træbeklædte facader i en afdæmpet grå farve.

Ejeren af den nærmeste naboejendom anfører, at den ansøgte afspærringspost vil få en væsentlig negativ påvirkning af både udsigtsforholdene fra deres bolig.

Den gamle afspærringspost ligger ca. 80 m nordnordvest for enfamiliehuset på nærmeste naboejendom.

Den nye afspærringspost placeres ca. 70 m nord for enfamiliehuset. Ud fra højdekurver på GIS-kort vurderes terrænniveauet, hvor den nye afspærringspost placeres, at ligge ca. 2,0 m lavere end terrænniveauet umiddelbart omkring enfamiliehuset. Den nye afspærringspost får en højde på ca. 3,2 m. Den placeres ca. 2,2 m vest for den ca. 3,2 m høje informationstavle, som er ca. 2,5 m bred og er oplyst fjernes.

Ansøger placerer bygningen, så det er den lave ende af bygningen, der har en højde på ca. 2,8 m, og den smalle facade, der har en bredde på 4,0 m, der vender mod syd/mod naboejendommen.

Den ansøgte afspærrings post ligger så den kan ses fra enfamiliehuset og terrassen nord for huset gavl. Da den eksisterende informationstavle med omtrent tilsvarende højde bliver fjernet samt grundet afstanden og de aktuelle terrænforhold vurderes det ikke at der er tale om en væsentlig forringelse af udsigten fra ejendommen.

Til ejendommen Hevringholmvej 16-18 hører et strandareal på nordsiden af Strandvejen. Strandarealet ud for ejendommen er dog væsentligt smallere (ca. 34 m´s grundbrede fra øst til vest) end den del af ejendommen, der er beliggende syd for Strandvejen og hvor ejendommens bebyggelse ligger (ca. 74 m´s grundbrede mål fra øst til vest). Strandstykket direkte ud for enfamiliehuset tilhører forsvarets grund. Der må være forventeligt, at der kan ske ændringer på naboejendommen, også inden for strandbeskyttelseslinjen, idet man har været vidende om at man er nabo til et militært område og har haft mulighed for at undersøge lovgivningen om strandbeskyttelseslinjen.

Der er i høringssvaret henvist til 2 landsretsdomme angående den naboretslige tålegrænse som hhv. vedr. tilplantning af et større markareal med 2 m høje vinplanter inden for strandbeskyttelseslinjen og opførelse af et 9 etager højt kontorbyggeri. Norddjurs Kommune vurderer ikke at der er tale om sammenlignelige forhold.

Den ansøgte afspærringspost placeres inden for kystnærhedszone i en afstand af ca. 18 m fra kysten. Der er lagt vægt på, at den nye afspærringspost placeres i omtrent samme afstand fra kysten, som den gamle afspærringspost, der fjernes. Det vil sige at der er tale om en udskiftning. Derfor vurderes det ikke at projektet påvirker kystlandskabet væsentligt mere end hidtil.

<u>Vurdering i forhold til beliggenheden inden for strandbeskyttelseslinjen</u>

Naboen har i høringssvaret kommenteret det ansøgtes beliggenhed inden for strandbeskyttelseslinjen. Det skal bemærkes, at det er Kysdirektoratet og ikke kommunen, der er myndighed i forhold til Naturbeskyttelseslovens § 15 – Strandbeskyttelseslinjen.

Ansøger har forud for ansøgning sendt det ansøgte projekt til Kystdirektoratet i forhold til om projektet er omfattet af udtagelsen fra strandbeskyttelseslinjen i §15a, stk. 1, nr. 4. Kystdirektorater har udtalt følgende:

> *Kystdirektoratet finder, at Hevring Skydeterræn er et "bestående forsvarsanlæg, der anvendes til forsvarsformål" med en kystnær placering. Observationstårnene indgår med deres funktion som en nødvendig del af forsvarsanlægget.*
>
> *Kystdirektoratet vurderer på denne baggrund, at det forespurgte projekt er omfattet af undtagelsen i § 15, stk. 1, nr. 4 og således ikke forudsætter dispensation.*

Da det ansøgte er en del at et bestående forsvarsanlæg, er afvisningsposten undtaget for dispensation i forhold til strandbeskyttelseslinjen. Der gælder derfor ikke de samme restriktive bestemmelser/praksis, som der gælder for fx beboelsesejendomme beliggende inde for strandbeskyttelseslinjen. Det kan bemærkes at det ikke er Norddjurs Kommune, der har håndhævet Naturbeskyttelseslovens § 15 over for tidligere ejer af ejendommen Hevringholmvej 16-18 i forbindelse med fjernelse af hæk og mur.

Samlet vurdering

Der er lagt hovedvægt på, at opførsel af afspærringsposten til forsvaret brug er i overensstemmelse med kommuneplansrammen, der udlægger området til militære anlæg.

Der er herudover lagt afgørende vægt på den samfunds- og sikkerhedsmæssige interesse i, at der kan opføres en afspærringspost til forsvaret brug for at sikre borgerne ikke komme ind i området under skydeøvelser.

Der er i vurderingen desuden lagt afgørende lagt vægt på, at den ansøgte afspærringspost opføres til erstatning for en ældre utidssvarende afspærringspost der fjernes. Desuden er der lagt vægt på at den tilpasses omgivelserne ved, at den opføres som en lav bygning med træbeklædte facader i en afdæmpet grå farve.

I forhold til den nærmeste naboejendom lægges der vægt på, at der er tale om en forholdsvis lille ca. 3,2 m høj bygning, der placeres ca. 70 m fra naboens bebyggelse, der placeret i et terrænniveau der ligger ca. 2,0 m lavere end terrænet ved nabobebyggelsen. Samtidigt fjernes en ret stor informationstavle, der har en tilsvarende højde og som i dag er synlig fra naboejendommen. Selvom den ansøgte afspærringspost vil blive synlig set fra naboejendommen, vurderes det at der stadig er god udsigt til landskabet og havet fra naboejendommens enfamiliehus.

Det vurderes ikke af nedrivning af den gamle afspærringspost og opførsel at en ny afspærringspost placeret ca. 30 m længere mod øst, men i ca. uændret afstand fra strandkanten påvirker det omgivende kystlandskabet væsentlige mere end hidtil.

Der er ved afgørelsen lagt vægt på at det ansøgte, ikke strider mod kommuneplanens retningslinjer og kan tillades i overensstemmelse med de hensyn, der skal varetages ved administrationen af planlovens landzonebestemmelser.

Vurderingen bygger på at udskiftningen af afspærringsposten ikke vil være til gene for eller medføre væsentlige ændringer på de omkringliggende ejendomme. Det vurderes ligeledes at der ikke er landskabelige, kulturelle og miljømæssige forhold, der kunne tale imod det ansøgte.

Risikovurdering iht. Habitatbekendtgørelsen
Natura 2000
Da det ansøgte er beliggende inden for et Natura 2000 område har Norddjurs Kommunes Naturafdeling foretaget en væsentlighedsvurdering i forhold til det ansøgte projekt.

Væsentlighedsvurderingen dateret den 30-07-2026 er vedhæftet som bilag til nærværende landzonetilladelse.

Offentliggørelse og udnyttelse
Afgørelsen vil blive offentliggjort på Norddjurs Kommunes hjemmeside den 29. oktober 2026.

Nærværende landzonetilladelse må ikke udnyttes inden **klagefristens udløb 26. november 2026**.

Klage
Kommunens afgørelse kan inden 4 uger fra offentliggørelsesdatoen ankes til Planklagenævnet jf. vedlagte klagevejledning. Der er nævnets afgørelse, hvornår en klage er indkommet rettidigt.

Du vil straks få besked, hvis der modtages klage. I tilfælde af klage må tilladelsen ikke udnyttes før sagen er afgjort i Planklagenævnet, medmindre nævnet bestemmer andet.
Hvis du ikke har hørt noget efter klagefristen udløb, kan landzonetilladelsen udnyttes.

Forældelse
Nærværende landzonetilladelse bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 5 år efter at den er meddelt, eller ikke har været udnyttet i 5 på hinanden følgende år, jf. planlovens § 56, stk. 2.

Andre tilladelser
Du skal være opmærksom på at byggeriet kræver byggetilladelse. Det fremgår der er ansøgt herom. Byggesagsbehandlingen påbegyndes efter klagefristens udløb, under forudsætning af at nærværende tilladelse ikke påklages.

Kommunen har med denne afgørelse, alene taget stilling til ansøgningen i henhold til planlovens § 35, stk. 1. Der er således ikke taget stilling til andre tilladelser, der måtte være nødvendige efter andre bestemmelser i planloven eller efter anden lovgivning.

Med venlig hilsen

Pia Hauge
Byggesagsbehandler

Bilag:
Klagevejledning
Væsentlighedsvurdering - Natura 2000

Kopi sendt til:
Danmarks Naturfredningsforenings hovedkontor: dnnorddjurs-sager@dn.dk
Danmarks Naturfredningsforening Norddjurs: norddjurs@dn.dk
Ejer af naboejendom, der har indsendt bemærkninger i forbindelse med naboorienteringen

Klagevejledning

Denne afgørelse kan påklages til Planklagenævnet jf. Planlovens § 58, stk. 1, nr. 1.

Klageberettigede er:
Erhvervsministeren
Enhver med retlig interesse i sagens udfald
Landsdækkende foreninger og organisationer, der har som hovedformål at beskytte natur og miljø, eller varetage væsentlige brugerinteresser.

Du klager via klageportalen, som du finder via borger.dk eller virk.dk. Du logger på klageportalen med Mit-ID. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Norddjurs Kommune via klageportalen. Når du klager, skal du betale et klagegebyr. Gebyret er på 900,- kr. for privatpersoner og 1.800,- kr. for virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder.

I klageportalen sendes din klage automatisk først til Norddjurs Kommune. Hvis Norddjurs Kommune fastholder afgørelsen, sender kommunen klagen videre til behandling i nævnet via klageportalen. Du får besked om videresendelsen.

Planklagenævnet afviser din klage, hvis du sender den uden om klageportalen, medmindre du forinden er blevet fritaget for brug af klageportalen. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videresender herefter anmodningen til Planklagenævnet. Nævnet afgør herefter, om du kan fritages for at bruge klageportalen.

Klagefrist
Klagen skal indgives inden 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges klagefristen til den følgende hverdag.

Opsættende virkning
En rettidig klage over denne afgørelse har opsættende virkning, medmindre Planklagenævnet bestemmer andet.

Søgsmål
Hvis du vil indbringe afgørelsen for domstolene, skal dette ske inden 6 måneder fra afgørelsens modtagelse.

Plan, byg og miljø, Natur
Dato: 30. juli 2026
Reference: Malene Krogh Sell
Tlf.: 2327 9536
E-mail: malks@norddjurs.dk
Journalnr.: 26/2411

Væsentlighedsvurdering

Genopførelse, flytning og opbygning af Post Øst på matr.nr. 29 Hevringholm Hgd., Vivild

Indhold

1 Indledning 1
2 Projektbeskrivelse 2
3 Lovgrundlag 4
4 Metode 5
5 Natura 2000-områder og udpegningsgrundlag 5
6 Bilag IV-arter 11
7 Kumulative effekter 12
8 Samlet vurdering 13
9 Konklusion 13
10 Referencer 14
11 Bilag 14

1 Indledning

Denne væsentlighedsvurdering omhandler Forsvarets projekt om at nedrive eksisterende Afspærringspost Øst (herefter Post Øst), samt at genopføre Post Øst på ny lokation (herefter Ny Post Øst) udenfor kortlagt habitatnatur, på baggrund af en byggetilladelse til sidstnævnte. Projektet gennemføres på Forsvarets matrikel nr. 29 Hevringholm Hgd., Vivild.

Det samlede projekt ligger indenfor Natura 2000-området N14, og selve projektområdet ligger indenfor habitatområde H14 og fuglebeskyttelsesområde F15.

Den ansøgte Ny Post Øst er beskrevet som erstatning for den eksisterende Post Øst. Den eksisterende Post Øst står i dag på pæle. Den ansøgte Post Øst etableres på betonfundament for bygningen samt ved terrændæk.

Formålet med vurderingen er at afklare, om projektet i sig selv eller i kombination med andre planer eller projekter, kan antages at påvirke bevaringsmålsætningerne for det berørte Natura 2000 væsentligt.

Den aktuelle vurdering skal dermed belyse potentielle påvirkninger af udpegningsgrundlaget, og afgøre, om en egentlig konsekvensvurdering udløses. Vurderingen omfatter projektets nedrivnings-, anlægs- og driftfaser samt kumulative forhold.

2 Projektbeskrivelse

Projektet omfatter nedrivning af den eksisterende mandskabsbygning Post Øst ved Hevring Skydeterræns østlige strandadgang samt genopbygning af en ny mandskabsbygning Post Øst, 32 meter mod øst, så det flyttes ud af kortlægning for habitatnatur.

Placering af både eksisterende og ansøgte Post Øst ligger ligeledes inden for strandbeskyttelseslinje, og er behandlet af Kystdirektoratet i anden sammenhæng.

Placering af eksisterende Post Øst ligger inden for Natura 2000-habitatområde herunder kortlagt habitatnatur, og Natura 2000-fuglebeskyttelsesområde.

Den ansøgte placering for Post Øst ligger indenfor habitatområde og fuglebeskyttelsesområde, og udenfor kortlagt habitatnatur.

Den *eksisterende* mandskabsbygning Post Øst består af ét rum på 12 m2, der fungerer som vagt- og teknikrum. Der er terrassedæk mod nord.

Forsvaret ønsker at etablere *tidssvarende mandskabsbygninger*, da den eksisterende post ikke lever op til arbejdsmiljøkravene. Foruden opholdsrum indrettes ansøgt Post Øst med toilet, thekøkken og med bedre mulighed for at have opvarmning i bygningen. Ansøgt Post Øst har sammenhængende terrassedæk mod nord og vest.

Da Ansøger ønsker at udvide bygningens størrelse (m2), har Ansøger valgt at flytte bygningen så langt mod øst, det er muligt både i forhold til anvendelsen af Post Øst som sikkerhedspost samt ejerforhold. Hovedformålet med flytningen er at undgå genopbygning indenfor kortlagt habitatnatur, om end det fortsat ligger i Natura 2000-området. Post Øst ansøges således om en placering, der ligger ca. 30 meter øst for eksisterende placering.

2.1 Nedrivning

2.1.1 Projektet

Den eksisterende mandskabsbygning, med funktion som afspærring- og observationspost, lever ikke op til arbejdsmiljøkravene. Bygningen er uisoleret, og primær opført i træ med vinduer til observation for indtrængning på skydeterrænet. Bygningen er funderet med betonfundamenter.

2.1.2 Byggepladsen

Byggepladsen afgrænses til eksisterende grusbelagte veje og pladser.

Parkering og oplag af materialer og materiel sker på de eksisterende grusbelagte pladser.

2.1.3 Byggeprocessen

Eksisterende bygning nedtages manuel i det omfang kildesortering kræver dette. Den primære bygning med trækonstruktion nedtages med grab fra gravko holdende på eksisterende grusbelagt vej.

Arbejde i forbindelse med fjernelse af eksisterende bygning forudsættes ligeledes at kunne udføres fra eksisterende vej.

Ved eventuel nødvendig påkrævet kørsel på omkringliggende terræn udlægges der stålplader. Affaldscontainer placeres på eksisterende grusbelagte veje og pladser.

2.2 Opførelse

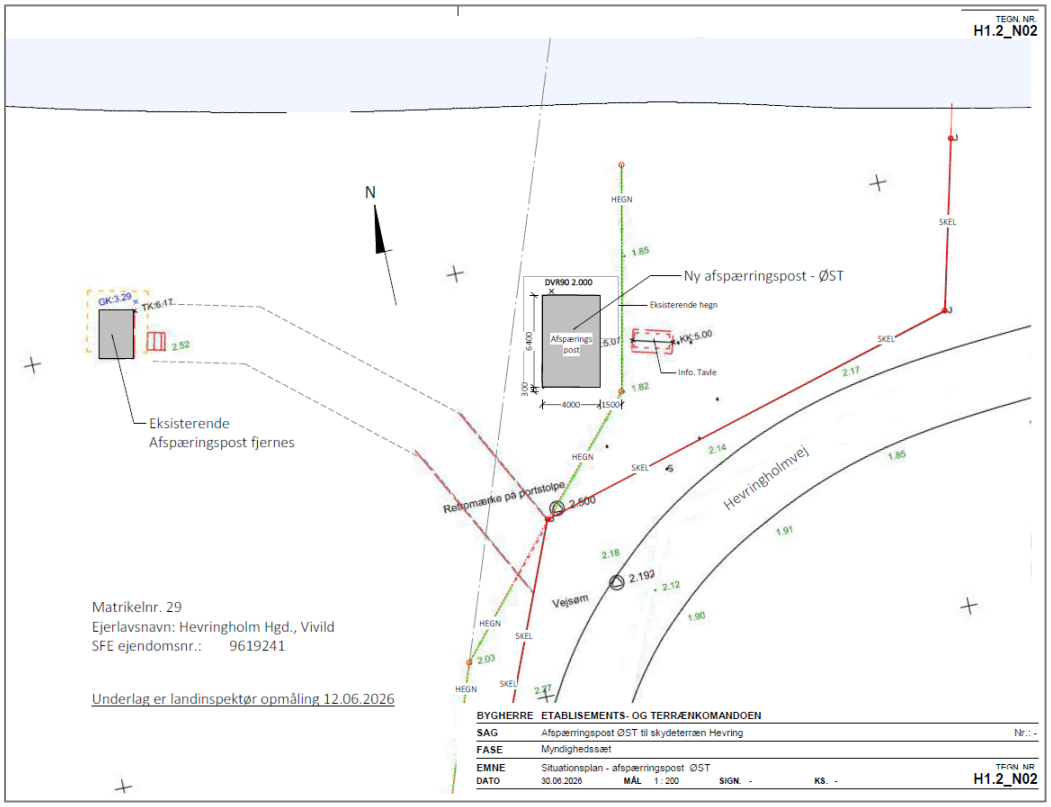
Der ansøges om byggetilladelse til at opføre en mandskabsbygning i grundplansdimensioner 4,0 m × 6,4 meter, samt et terrassedæk på bygningens fulde nord- og vestside samt halvdelen af østsiden. Terrassedækket er 1,5 m bredt, se tegninger på bilag 1.

Fundamentet for selve bygningen støbes i beton på stedet, og terrassen etableres i galvaniseret stål, og hæves ca. 20 cm over terræn.

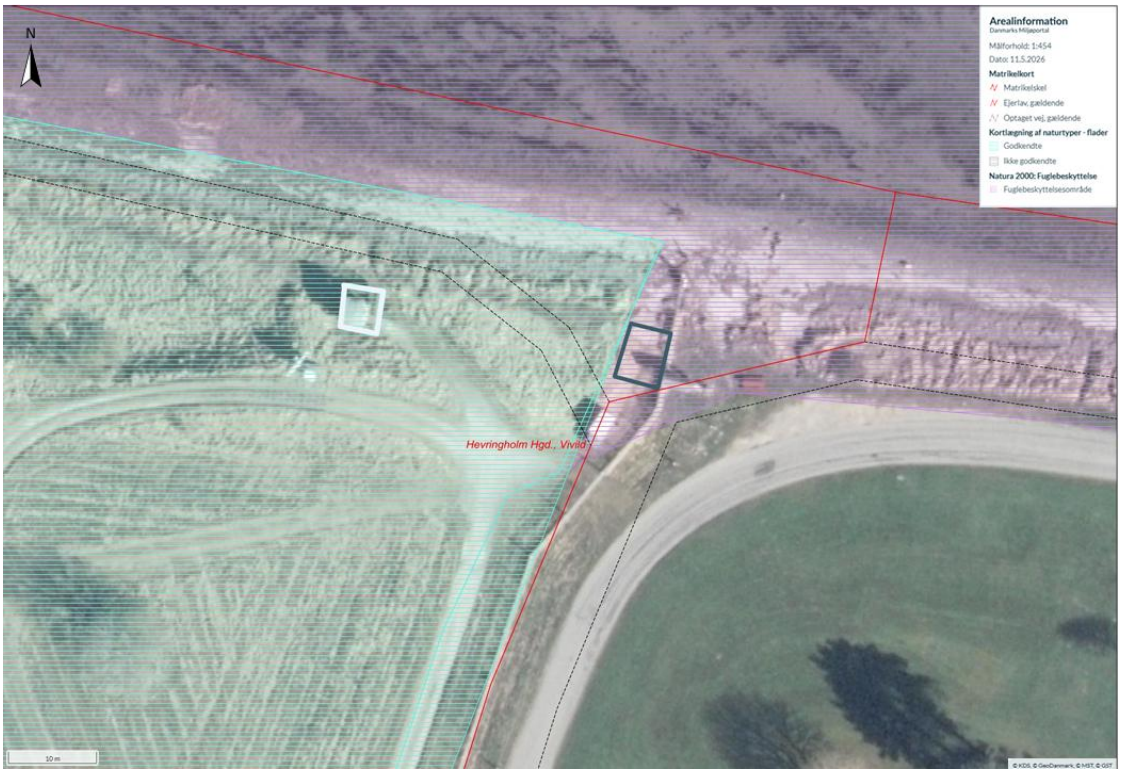
Samlet set dækker projektet 7,0 m × 11,2 m, med en placeringen umiddelbart helt op til eksisterende hegn, og udenfor kortlagt habitatnatur, se Figur 1 og Figur 2. Dertil skal der, syd for bygningen, installeres en lukket septiktank, se tegning for stueplan på bilag 1.

Vandtank installeres indenfor i bygningen, som en lukket tank.

Afstanden fra kystlinjen er omtrent uændret.

Figur 1. Placering af eksisterende Post Øst (hvid markering til venstre), og placering af ansøgt Post Øst umiddelbart op ad eksisterende hegn (grå markering midt i figuren). Kilde: Ansøgningsmaterialet.

Figur 2. Placering af eksisterende Post Øst (hvid markering til venstre), og placering af ansøgt Post Øst (grå markering midt i figuren). Den ansøgte placering er valgt umiddelbart mellem eksisterende hegn og registreringen for habitatnatur.

2.3 Drift

Post Øst er bemandet til enhver tid, der er aktivitet i Skydeterrænet. Mandskab ankommer i bil, der parkeres i området omkring Post Øst. Dette er uændret fra eksisterende forhold.

Mandskab opholder sig i bygningen og på terrassen.

Septiktank tømmes, og vandtank fyldes efter behov.

3 Lovgrundlag

3.1 Natura 2000

Natura 2000-netværket udgør et fælleseuropæisk system af beskyttede naturområder, der er udpeget efter EU's Habitatdirektiv (Rådets direktiv 92/43/EØF om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter) og Fuglebeskyttelsesdirektivet (Rådets direktiv 2009/147/EF om beskyttelse af vilde fugle). Formålet med Natura 2000-netværket er at sikre eller genoprette gunstig bevaringsstatus for de naturtyper og arter, der udgør udpegningsgrundlaget for de enkelte områder.

Habitatdirektivet er implementeret i dansk ret gennem habitatbekendtgørelsen (BEK nr 1098 af 21/08/2023). Efter bekendtgørelsens § 6, stk. 1 skal myndigheden, inden der meddeles tilladelse til et projekt, vurdere, om det – alene eller i forbindelse med andre planer og projekter – kan påvirke et Natura 2000-områdes bevaringsmålsætninger væsentligt. Denne vurdering benævnes en *væsentlighedsvurdering*. Såfremt det ikke med sikkerhed kan udelukkes, at projektet vil kunne påvirke et Natura 2000-område væsentligt, skal der udarbejdes en *konsekvensvurdering* i henhold til § 6 stk. 2.

3.2 Bilag IV-arter

Habitatdirektivets bilag IV omfatter en række arter, som er underlagt streng beskyttelse i hele EU. I henhold til direktivets artikel 12 og habitatbekendtgørelsens §§ 10 må projekter ikke forsætligt dræbe eller forstyrre disse arter, samt heller ikke beskadige eller ødelægge deres yngle- og rasteområder. Ved vurderingen anvendes princippet om økologisk funktionalitet, dvs. at vurderingen foretages ud fra, om projektet kan forringe de samlede livsbetingelser for arten i området.

3.3 Naturbeskyttelsesloven

Efter naturbeskyttelsesloven (LBK nr 927 af 28/06/2024) gælder to beskyttelselinjer i projektområdet:

- Strandbeskyttelseslinjen (§15) forbyder ændringer i tilstanden, herunder byggeri og anlæg, på arealer mellem strandbredden og den kortlagte strandbeskyttelseslinje (i sommerhusområder typisk 100 m). Kompetencen for behandling af strandbeskyttelseslinjen ligger hos Kystdirektoratet, og behandles ikke yderligere i denne rapport.
- § 3-beskyttede naturtyper: Post Øst opføres på et område, der grænser op til, et areal registreret som § 3-hede.

Projektet forudsætter derfor dispensation fra både strandbeskyttelseslinjen. Kompetencen ligger hos Kystdirektoratet, der har givet den nødvendige dispensation. Norddjurs Kommune har § 3-kompetencen, og har vurderet, at projektet ligger uden for § 3-beskyttet natur. Disse forhold behandles ikke yderligere i denne væsetlighedsvurdering.

4 Metode

Screeningen er gennemført som en faglig vurdering af, om det ansøgte projekt kan påvirke Natura 2000-områdets udpegningsgrundlag eller arter omfattet af habitatdirektivets bilag IV væsentligt. Arbejdet er baseret på en kombination af digitale analyser, databaser og kortmateriale samt eksisterende viden om natur- og planforhold i området.

4.1 Datagrundlag

Der er anvendt tilgængelige nationale og kommunale datakilder, herunder:

- Danmarks Miljøportal / Naturdatabasen – registreringer af naturtyper og § 3-områder.
- arter.dk – observationer af bilag IV-arter og udpegede arter, herunder fuglearter, på de relevante udpegningsgrundlag. Der benyttes data fra 2015 til oktober 2025.
- Natura 2000 planer, samt basisanalyse for N14 og F15

5 Natura 2000-områder og udpegningsgrundlag

5.1 Placering og afgrænsning af berørte Natura 2000-områder

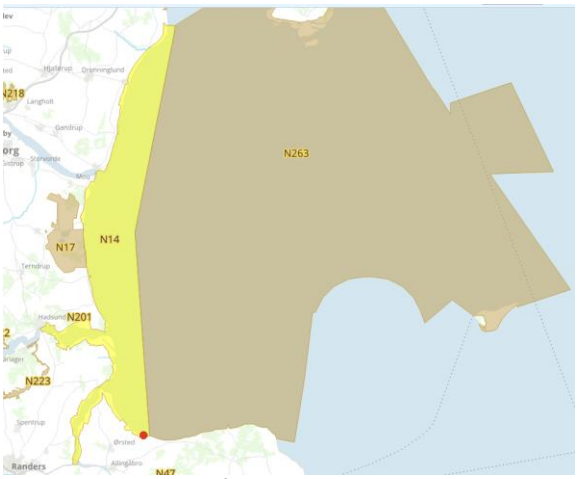
Projektområdet ligger i den sydligste del af Natura 2000-område *N14 – Ålborg Bugt, Randers Fjord og Mariager Fjord*. N14 omfatter habitatområde H14 samt fuglebeskyttelsesområderne F15 og F2. Projektområdet er placeret inden for H14 og F15 i den sydlige del af området, mens F2 ligger i den nordlige del af N14, mere end 40 km fra projektområdet, og vurderes derfor ikke at være relevant for nærværende vurdering pga. afstanden og projektets karakter.

Projektområdet ligger således indenfor habitatområde *H14 - Ålborg Bugt, Randers Fjord og Mariager Fjord*, samt fuglebeskyttelsesområde *F15 - Randers og Mariager Fjorde og Ålborg Bugt, sydlige del*, se Figur 3 og Figur 5.

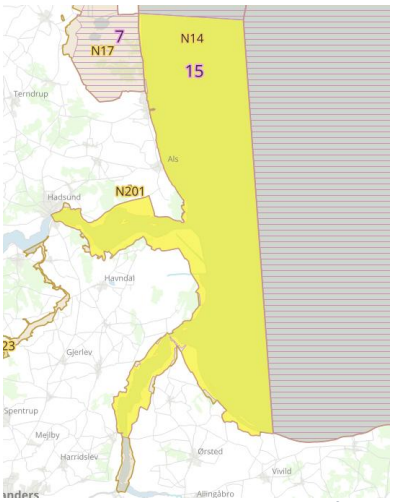
Natura 2000-området N263 ligger 1,2 km øst for projektområdet, der i nærmeste punkt indeholder fuglebeskyttelsesområde *F112 - Ålborg Bugt, østlige del*.

Da der er tale om flytning på 30 meter af en eksisterende aktivitet, der i øvrigt vil være uændret, som følge af flytningen, vurderes det, påvirkningen fra projektet ind i N263 ikke at være realistisk (nedrivning af 12 m^2 mandskabsbygning samt opbygning af 23 m^2 mandskabsbygning og 13 m^2 terrassedæk).

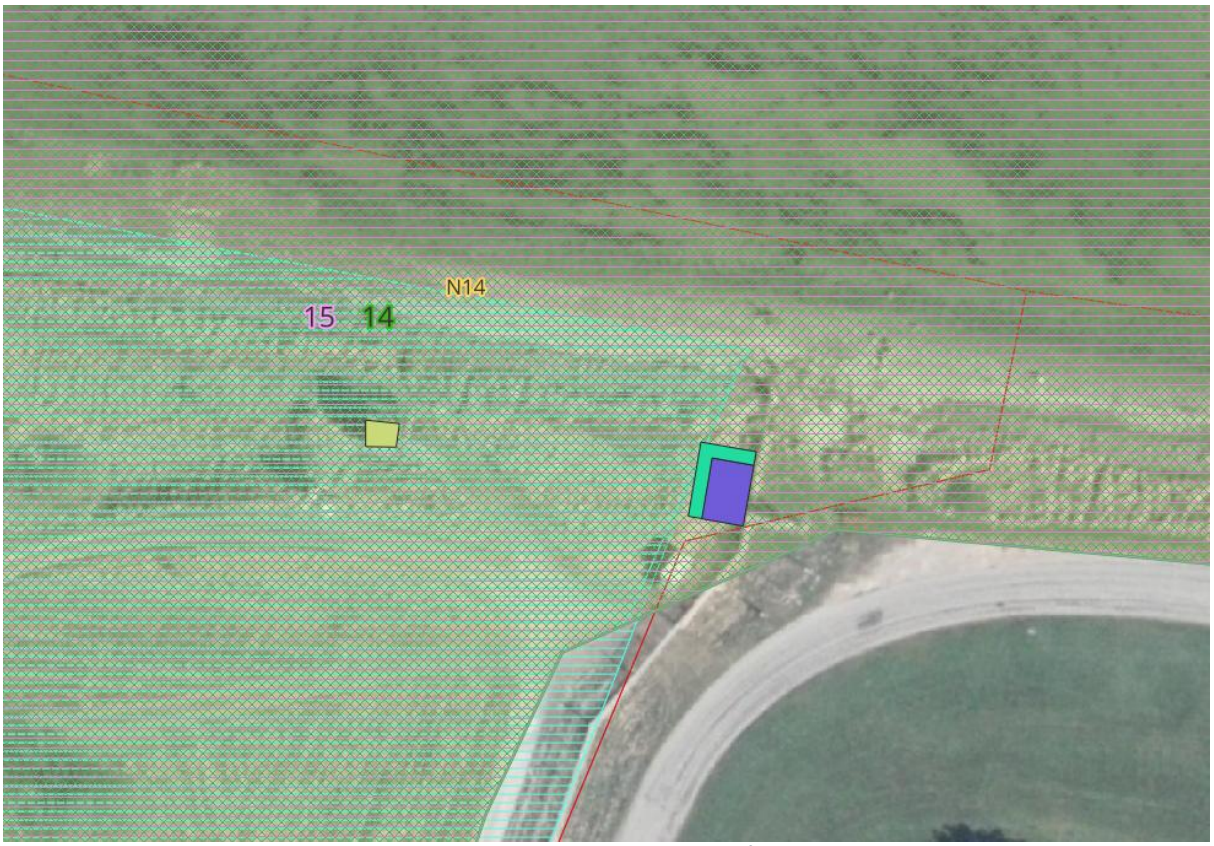
Væsentlighedsvurderingen omfatter derfor H14 (N14) og F15 (N14), mens F112 (N263) ikke indgår i den videre vurdering.

Figur 3. Projektområdet (rød markering) ligger i den sydligste del af Natura 2000-område N14.

Figur 4. Fuglebeskyttelsesområde F15 er en sydlig del af N14.

Figur 5. Placering af Ansøgt Post Øst i udkanten af Natura 2000-området N14, og i udkanten af kortlagt habitatnatur (turkis-stribet).

5.2 Udpegningsgrundlaget

Dette afsnit sammenfatter det formelle udpegningsgrundlag for de relevante Natura 2000-områder. Beskrivelsen gengiver udpegningen, som den fremgår af de gældende Natura 2000-planer (2022–27), og danner faktuelt grundlag for den efterfølgende vurdering. Det samlede udpegningsgrundlag danner det juridiske grundlag for beskyttelsen.

5.2.1 H14 – Ålborg Bugt, Randers Fjord og Mariager Fjord (N14)

Afgrænsningen af habitatområde H14 på 690 km^2 er identisk med afgrænsningen for hele N14, og denne ses af Figur 3.

Habitatområdet H14 rummer et bredt udpegningsgrundlag med både marine (fx sandbanker, bugter/vige m.v.) og kystnære/terrestriske naturtyper (fx strandeng og klittyper) samt udpegede arter (plante-, fisk- og pattedyrarter). Det fulde udpegningsgrundlag for H14 fremgår af Tabel 1.

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 14		
Naturtyper:	Sandbanke (1110)	Flodmunding (1130)
	Vadeflade (1140)	Lagune* (1150)
	Bugt (1160)	Strandvold med enårige planter (1210)
	Strandvold med flerårige planter (1220)	Enårig strandengsvegetation (1310)
	Vadegræssamfund (1320)	Strandeng (1330)
	Forklit (2110)	Hvid klit (2120)
	Grå/grøn klit* (2130)	Klithede* (2140)
	Gråriklit (2170)	Skovklit (2180)
	Klitlavning (2190)	Enebærklit* (2250)
	Søbred med småurter (3130)	Kransnålalge-sø (3140)
	Næringsrig sø (3150)	Brunvandet sø (3160)
	Vandløb (3260)	Tør hede (4030)
	Enekrat (5130)	Tørt kalksandsoverdrev* (6120)
	Kalkoverdrev* (6210)	Surt overdrev* (6230)
	Tidvis våd eng (6410)	Rigkær (7230)
	Bøg på mor (9110)	Bøg på muld (9130)
	Bøg på kalk (9150)	Ege-blandskov (9160)
	Stilkege-krat (9190)	Skovbevokset tørvemose* (91D0)
	Elle- og askeskov* (91E0)	
Arter:	Mygblomst (1903)	Bæklampret (1096)
	Flodlampret (1099)	Havlampret (1095)
	Stavsild (1103)	Odder (1355)
	Spættet sæl (1365)	Marsvin (1351)

Tabel 1. Udpegningsgrundlag for habitatområde H14 – Ålborg Bugt, Randers Fjord og Mariager Fjord. *Tabellen indeholder en oversigt over naturtyper og arter, der indgår i udpegningsgrundlaget for H14. * angiver prioriteret naturtype. Talkoder henviser til EU-koder for naturtyper/arter.* Kilde: Natura 2000-plan 2022–27 for N14.

5.2.2 F15 – Randers og Mariager Fjorde og Ålborg Bugt, sydlige del (N14)

Afgrænsningen af fuglebeskyttelsesområde F15 på 385 km2 er en sydlig del af det samlede N14, se Figur 4.

Fuglebeskyttelsesområdet F15 er udpeget for både trækfugle (T) og ynglefugle (Y), se Tabel 2 .

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 15		
Fugle:	Knopsvane (T)	Pibesvane (T)
	Sangsvane (T)	Lysbuget knortegås (T)
	Gravand (T)	Bjergand (T)
	Edderfugl (T)	Sortand (T)
	Fløjlsand (T)	Hvinand (T)
	Stor skallesluger (T)	Havørn (T)
	Kongeørn (Y)	Rørhøg (Y)
	Klyde (Y)	Hjejle (T)
	Dværgterne (Y)	Splitterne (Y)
	Fjordterne (Y)	Havterne (Y)
	Natravn (Y)	Rødrygget tornskade (Y)

Tabel 2. Tabel 4. Udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområde F15 – Randers og Mariager Fjorde og Ålborg Bugt, sydlige del. *Tabellen indeholder en artsliste for fugle på udpegningsgrundlaget. (Y) = ynglefugl, (T) = trækfugl.* Kilde: Natura 2000-plan 2022-27 for N14.

5.2.3 Projektnære naturtyper/arter på udpegningsgrundlaget for H14 og F15

Henholdsvis indenfor og i umiddelbar nærhed til det aktuelle projektområde (hhv. nedrivning og genopbygning 30 meter mod øst) er der en 36,5 ha stor kortlægning med samlet set 60 % *klithede** (2140) og 40 % *grå/grønklit** (2130).

5.3 Bevaringsmålsætninger

For Natura 2000-område N14 er det overordnede mål at opnå og fastholde en gunstig bevaringsstatus for de udpegede naturtyper og arter. Det indebærer både at sikre eksisterende naturværdier og, hvor det er muligt, at forbedre eller genoprette naturtypernes tilstand. Samlet set sigter bevaringsmålsætningerne mod at sikre et robust og funktionelt naturområde, hvor både naturtypernes areal og kvalitet samt arternes levevilkår understøttes på lang sigt.

For naturtyper, hvor der anvendes tilstandsklasser, er målsætningen, at arealer i ringere tilstand (klasse III-V) skal forbedres, så de bevæger sig mod højere tilstandsklasser (I-II), når de naturgivne forhold gør det muligt.

For fuglearter og andre mobile arter er bevaringsmålet at opretholde egnede yngle-, raste- og fourageringsområder, samtidig med at områderne beskyttes mod forstyrrelser. Det betyder, at menneskelig aktivitet, herunder støj, færdsel og anlægsarbejder, ikke må medføre væsentlig forstyrrelse i de kritiske perioder for arternes livscyklus.

Indenfor og i umiddelbar nærhed til det aktuelle projektområde (nedrivning og genopbygning 30 meter mod øst) er der en 36,5 ha stor kortlægning med samlet set 60 % *klithede** (2140) og 40 % *grå/grønklit** (2130), som i den seneste Natura 2000-plan (2022-2027) er vurderet til at være i tilstandsklasserne III (moderat) henholdsvis II (god).

Naturtypen *klithede (2140)** beskrives i den danske tekniske anvisning for habitatnatur som stabile klitter bag de ydre klitter, med et mere eller mindre lukket vegetationsdække præget af lave *gyvel*, *pors* og/eller dværgbuske - f.eks. *revling*, *hedelyng*, *klokkelyng* eller *visse*. Kalkindholdet i jorden er lavt grundet udvaskning af klitterne.

- Floraen rummer ofte en eller flere af følgende karakteristiske arter: *Revling, sand-star, farve-visse* og *klitvintergrøn*.
- Endvidere ses ofte hedelyng, klokkelyng, gyvel, pors, alm. engelsød, alm. kællingetand, bølget bunke, sandhjælme og smalbladet høgeurt.
- Almindeligt forekommende er alm. cypresmos (Hypnum cupressiforme), alm. kløvtand (Dicranum scoparium) og trind fyrremos (Pleurozium schreberi) samt laver som Cladonia arbuscula og C. portentosa.
- Afgrænsning mod ikke-omfattet natur: Naturtypen kan vokse til med invasive arter som rynket rose, bjergfyr og stjerne-bredribbe. Så længe naturtypen kan erkendes ved rester af karakteristisk bundvegetation henføres arealet dog stadig til naturtypen. Først når den lysåbne bundvegetation er helt forsvundet, omfattes det ikke længere af habitatdirektivet, men henføres til hovednaturtypen 2100.

Naturtypen *Grå/grøn klit (2130)** beskrives i den danske tekniske anvisning for habitatnatur som stabile klitter med et mere eller mindre lukket vegetationsdække af urteagtige planter - græsser, urter, mosser eller laver, ofte i mosaik. Kalkindholdet i jorden kan variere meget, alt efter alder og udvaskning af klitterne. Grønsværklitten er ikke så udvasket og sur som den grå klit og huser det højeste antal arter.

- Floraen rummer ofte en eller flere af følgende karakteristiske arter: *Tidlig-* og *udspærret dværgbunke, blød hejre, sand-star,* arter af *hønsetarm, sandskæg, hejrenæb, gul snerre, bredbægret ensian, klit-kambunke, bakkeforglemmigej, mark-krageklo, sand-rottehale, klit-limurt, klit-stedmoderblomst*, mosset *Syntrichia ruraliformis* samt alle arter af *Bægerlav* og *rensdyrlav*.
- Øvrige arter der indikerer naturtypen under danske forhold: rundbælg, smalbladet timian, hunde-viol, klitrose, blodrød storkenæb, nikkende kobjælde, alm. mælkeurt, blågrøn rapgræs, mosserne Polytrichum juniperinum, P. piliferum, Homalothecium lutescens, Brachythecium albicans og arterne i Racomitrium canescens komplekset, samt laverne klitkorallav og islandsk kruslav.
- Almindelige arter for naturtypen under danske forhold: fåre-svingel, blåmunke, smalbladet høgeurt, alm. kongepen, rødknæ, rød svingel, vellugtende gulaks, mark-frytle, alm. gyldenris, liden klokke, hare-kløver, læge-ærenpris, håret høgeurt, engelskgræs, alm. kællingetand, alm. pimpinelle, eng-rapgræs og mosset Hypnum cupressiforme.
- Afgrænsning mod ikke-omfattet natur: Naturtypen kan vokse til med invasive arter som rynket rose, bjergfyr og stjerne-bredribbe. Så længe naturtypen kan erkendes ved rester af karakteristisk bundvegetation henføres arealet dog stadig til naturtypen. Først når den lysåbne bundvegetation er helt forsvundet, omfattes det ikke længere af habitatdirektivet, men henføres til hovednaturtypen 2100.

5.4 Trusler og indsatser

Videnskabelig rapport nr. 118 (2014) fra DCE beskriver påvirkningsfaktorene for de danske habitatnaturtyper.

5.4.1 Klithede* (2140)

De vigtigste påvirkningsfaktorer i klitheden er her beskrevet som:

- Manglende naturlig dynamik som følge af kystbeskyttelse og fravær af græssende dyr
- Tilførsel af næringsstoffer fra luften
- Tab af levesteder som følge af bebyggelse (sommerhuse)
- Invasive arter

I mindre grad påvirkes klitheden negativt af:

- Klimaændringer

I lav, men påviselig grad påvirkes klitheden af:

- Afvanding
- Tilskudsfodring
- Rekreative forstyrrelser

5.4.2 Grå/grøn klit* (2130)

De vigtigste påvirkningsfaktorer i klitheden er her beskrevet som:

- Manglende naturlig dynamik som følge af kystbeskyttelse og fravær af græssende dyr
- Tilførsel af næringsstoffer fra luften
- Tab af levesteder som følge af bebyggelse (sommerhuse)
- Invasive arter

I mindre grad påvirkes klitheden negativt af:

- Dominans af problematiske hjemmehørende arter (særligt bølget bunke)
- Klimaændringer

I lav, men påviselig grad påvirkes klitheden af:

- Tilskudsfodring
- Rekreative forstyrrelser

5.5 Vurdering af påvirkning af habitattyper i H14

5.5.1 Ny Post Øst

Naturindholdet inden for den del af projektområdet, der ønskes at indeholde ny Post Øst fremstår i juli 2026 dels som kørespor (østlige del) og dels som højstaude (vestlige del) med dominante arter som *stor nælde* og *draphavre*. Den vestlige del af projektområdet for Ny Post Øst indeholder desuden *ager-tidsel, strand-svingel, marehalm, rød svingel, almindelig hundegræs, rørgræs, vild kørvel, almindelig kvik, grå-bynke* samt enkelte individer af *korn-valmue, almindelig røllike, skive-kamille og blæresmælde*. Den østlige del af projektområdet har lavere vegetation, ingen tydelige dominanser, og indeholder græsserne *strand-svingel, eng-rapgræs, marehalm, almindelig kvik, almindelig hundegræs* samt urterne *grå-bynke, blæresmælde, stor nælde, vild kørvel, kruset skræppe, strandsennep, spyd-mælde, slangehoved, mælkebøtte og gåsepotentil*.

Se besigtigelsen af miljøportalen hér: https://naturereport.miljoeportal.dk/1075430.

Områdets vegetation vidner om en vis næringsstofpåvirkning, hvilket vurderes har årsag i den strandnære beliggenhed. Projektområdet indeholder ikke nogen af de ovenfor nævnte karakteristiske arter for hhv. klithede (2130) eller grå/grøn klit (2140). Det vurderes den karakteristiske bundvegetation ikke er tilstede, og det vurderes, at habitatnaturtyperne ikke er tilstede indenfor projektområdet for Ny Post Vest.

Området hvor der ansøges om opførelse af ny Post Øst bliver i fremtiden inddraget til bygning. Området omkring vil fungere som arbejdsområde i opførelsesperioden. Efterfølgende vil der være en adgangssti til Post Øst, og området i umiddelbar nærhed blive efterladt til sig selv. Det vurderes, at dette sandsynligvis vil betyde, at staudesamfundet i den vestlige del af projektområdet vil indfinde sig igen rundt om bygningen.

Samlet set vurderes det, at der i dag ikke er habitatnatur på projektområdet for Ny Post Øst, hvorfor projektet vurderes ikke at påvirke nærmeste kortlagte habitatnatur.

5.5.2 Eksisterende Post Øst

Naturindholdet for den del af projektområdet, hvor den eksisterende Post Øst ligger, og som skal fjernes fremstår i juli 2026 som højstaude. Umiddelbart rundt om eksisterende Post Øst er der således registreret *strand-svingel, rød svingel, marehalm, svinemælkslægt, burreslægt, vild kørvel, mælkebøtte, stor nælde, slangehoved, lancet-vejbred, grå-bynke, kruset skræppe* og *ager-tidsel*.

Se besigtigelsen af miljøportalen hér: https://naturereport.miljoeportal.dk/1075431.

Områdets vegetation vidner om, at der ikke sker pleje af vegetationen. Projektområdet indeholder ikke nogen af de ovenfor nævnte karakteristiske arter for hhv. klithede (2130) eller grå/grøn klit (2140). Det vurderes den karakteristiske bundvegetation ikke er tilstede, og det vurderes, at habitatnaturtyperne ikke er tilstede indenfor projektområdet for eksisterende Post Øst.

I forbindelse med nedtagningen af eksisterende Post Øst vil der periodisk være arbejdsmaskiner i området omkring bygningen. Al bygningsmateriale fjernes fra området, og området efterlades. Det vurderes, at det staudesamfund, der står i området omkring eksisterende Post Øst vil indfindes sig på det efterladte område efter endt rømning.

Området 30/50-mere meter vest for eksisterende Post Øst er besigtiget i samme anledning (https://naturereport.miljoeportal.dk/1075446), da det ligger ligeledes indenfor kortlægningen for klithede (2130) og grå/grøn klit (2140), i omtrent samme afstand fra kysten, som eksisterende Post Øst, og er desuden blevet plejet gennem en længere årrække ved høslæt. Besigtigelsen viser, at vegetationen på dette sted indeholder græsserne *bjerg-rørhvene, draphavre, rørgræs, strand-svingel* og *marehalm* samt urterne *mælkebøtte, stor nælde, ager-tidsel* og *almindelige røllike*.

Samlet set vurderes det, at der i dag ikke er habitatnatur på projektområdet for eksisterende Post Øst, desuagtet, at det ligger indenfor kortlægning for habitatnaturtyperne klithede (2130) og grå/grøn klit (2140). Det vurderes, at projektet med nedrivning af eksisterende Post Øst ikke vil påvirke habitatnaturtyperne 2130 eller 2140.

5.6 Vurdering af påvirkning af udpegningsarter i H14

Udpegningsgrundlaget for habitatområde H14 omfatter en række arter, hvoraf langt størstedelen er knyttet til marine eller akvatiske levesteder. Disse er uden relevans for nærværende vurdering, da projektområdet på Hevring Hede er et terrestrisk klithedelandskab uden søer, vandløb eller kystnære habitater, og da der ikke kommer nedslag på det marine areal. Ved besigtigelsen er der ikke registreret nogle af de arter, der er udpegningsgrundlag for habitatområde H14. Det vurderes ligeledes, at ingen af arterne forekommer eller har levested i projektområdet.

5.7 Vurdering af påvirkning af udpegningsarter i F15

Af de 22 fuglearter, der er angivet på udpegningsgrundlaget for F15 er ingen arter registreret i eller nær selve projektområdet.

I en afstand på 1000 meter fra projektområdet er der registreret to arter på udpegningsgrundlaget inden for de sidste 7 år; bjergand i 2019, og gravand i 2021 og 2023.

Indgrebet medfører ikke øget aktivitetsomfang, og støj- og forstyrrelsesregimet forbliver således uændret i forhold til eksisterende Post Øst. På den baggrund vurderes det, at projektet ikke medfører påvirkning af udpegningsgrundlagets fuglearter.

6 Bilag IV-arter

Ifølge Habitatdirektivet (92/43/EØF) skal EU-landene sikre en streng beskyttelse af en række dyre- og plantearter, herunder deres yngle- og rasteområder, uanset om arterne forekommer inden for eller uden for Natura 2000-områder. Disse arter fremgår af direktivets bilag IV.

Inden for en afstand på 1 km fra projektområdet er der registreret 1 bilag IV-art; stor vandsalamander[1].

Andre bilag IV-arter, der er registreret fra Hevring Skydeterræn og nærhed, men i en afstand større end 1 km er arter af flagermus, odder, markfirben og spidssnudet frø.

6.1 Stor vandsalamander

Fundet er fra 2024 og er ca. 150 meter VSV for eksisterende Post Øst.

Den store vandsalamander er opført på habitatdirektivets bilag IV, og er kendt fra flere lokaliteter i og omkring Hevring Skydeterræn. Arten kræver vandhuller til yngel og opretholder desuden terrestriske habitater i form af f.eks. hede, krat og skov, hvor den opholder sig uden for ynglesæsonen.

Det vurderes, at nærmeste egnede vandhuller, som arten kan bruge som leve-/ynglested, ligger 730 meter sydøst hhv. 1,5 km VSV for projektområdet. Arten er kendt for at kunne flytte sig over en afstand på typisk op til 500 meter, og i enkelte tilfælde længere. Det vurderes derfor, at afstanden fra vandhuller til projektområdet ligger udenfor artens normale spredningsradius.

Ved besigtigelsen blev der ikke registreret fugtige hulrum, sten-, ved-, eller kvasbunker, som kunne udgøre oplagte rastepladser for stor vandsalamander. Det vurderes således, at projektområdet ikke udgør et oplagt levested for arten. Der lægges vægt på afstand til egnede vandhuller samt fravær af oplagte rastepladser indenfor projektområdet.

[1] Arter.dk

6.2 Flagermus

Alle flagermusarter i Danmark er omfattet af habitatdirektivets bilag IV. Der foreligger ingen registreringer af flagermus i selve projektområdet ifølge artsdatabasen (arter.dk, juli 2026).

Selve projektområdet indeholder ingen træer, der rummer potentielle yngle- eller rastepladser for flagermus. Eksisterende Post Øst rummer ligeledes ingen potentielle yngle- eller rastepladser, dels pga. jævnlig anvendelse af bygningen (forstyrrelse), og dels pga. manglende pladser.

Det vurderes ligeledes, at projektområdet ikke rummer tilstrækkelige strukturer, der kan anvendes som fourageringsområde for flagermus.

Projektet vurderes ikke at medføre ødelæggelse eller forringelse af yngle-, raste- eller fourageringsområder for flagermus.

6.3 Markfirben

Markfirben er en bilag IV-art under habitatdirektivet. Nærmeste registrerede individer af markfirben er ca. 1 km vest for projektområdet.

Ifølge Drifts- og plejeplan for Hevring Skydeterræn 2017–2031 (Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse, 2017) fremmes markfirbenets levesteder af militær aktivitet og naturpleje, idet lysåbne arealer og jordblottede partier styrker artens yngle- og rasteområder. Moderate forstyrrelser, der eksponerer sandjord, vurderes at være gunstige for arten.

Projektområdet har høj vegetation, der ikke er artens foretrukne habitat, da der ikke er jordblottede områder. Projektområdet indeholder således ikke potentielle yngle- eller rastepladser for markfirben. Det vurderes ligeledes, at projektområdet ikke rummer tilstrækkelige strukturer, der kan anvendes som fourageringsområde for markfirben.

Projektet vurderes ikke at medføre ødelæggelse eller forringelse af yngle-, raste- eller fourageringsområder for flagermus.

7 Kumulative effekter

Ved vurdering af projektets samlede påvirkninger skal der inddrages mulige kumulative effekter i forhold til andre aktuelle og planlagte aktiviteter i og omkring Hevring Skydeterræn. Da der nedenfor samlet er vurderet, at projektet i sig selv ikke påvirker habitatnaturtyper, vurderes det, at der ligeledes ikke vil være en kumulativ effekt på habitatnatur som følge af dette projekt i relation til øvrige aktiviteter i Hevring Skydeterræn.

Følgende øvrige projekter er der i Hevring Skydeterræn:

7.1 Modernisering af Bane 8

Ca. 1,3 km vest for Post Øst-projektet er der i gang med en modernisering af Bane 8, både indenfor og udenfor Natura 2000-området. De dele, der indeholder § 3-beskyttet natur har tilhørende dispensationer, og delprojektet indenfor N2000 har gennemgået en Natura 2000-konsekvensvurdering. Det samlede projekt indebærer nye løbegange, nye køreveje, opsætning af nye mål. Aktiviteterne foregår i skov, på § 3-hede samt på klithede. Projekterne er uafhængigt af den aktuelle etablering af Post Øst, og ingen af projektområderne minder om Post Øst-projektet højstaude-vegetation.

7.2 Skyde-vendeplads

Ca. 2,5 km nordvest for Post Øst-projektet. I perioden 2016–2017 blev der etableret en skyde- og vendeplads i beskyttet hede og strandeng (Natura 2000, H14). Anlægget beslaglægger i alt ca. 2.800 m^2, herunder strandeng, klitlavning og grå-grøn klit. Projektet er uafhængigt af den aktuelle etablering af Post Øst, og projektområdet minder ikke om Post Øst-projektet højstaude-vegetation.

7.3 Modernisering af Post Vest

Ca. 2,5 km nordvest for Post Øst-projektet. Ligesom Post Øst skal moderniseres af hensyn til arbejdsmiljøforhold, skal Post Vest det ligeså. Ny Post Vest etableres på samme lokalitet som eksisterende Post Vest. Vegetationen under og omkring Post Vest er af samme type højstaude, som ved Post Øst. Dette er ikke en vegetationstype, der håndteres i Natura 2000-regi.

7.4 Samlet vurdering af kumulative effekter

De nævnte projekter og afgørelser viser, at Forsvaret i de senere år har ansøgt om flere indgreb.

Samlet set vurderes det, at projektet ved Post Øst ikke inddrager habitatnaturtyper, der også påvirkes i andre projekter i området, og at der således er en ikke kumulativ påvirkning på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-område N14, som følge af ansøgte projekt.

8 Samlet vurdering

8.1 Habitatnatur – klithede (2130) og grå/grøn klit (2140)

Samlet set vurderes det, at der i dag ikke er habitatnatur på projektområdet for Ny Post Øst, hvorfor projektet vurderes ikke at påvirke nærmeste kortlagte habitatnatur.

Samlet set vurderes det, at der i dag ikke er habitatnatur på projektområdet for eksisterende Post Øst, desuagtet, at det ligger indenfor kortlægning for habitatnaturtyperne klithede (2130) og grå/grøn klit (2140). Det vurderes, at projektet med nedrivning af eksisterende Post Øst ikke vil påvirke habitatnaturtyperne 2130 eller 2140.

8.2 Udpegningsarter

Arterne på udpegningsgrundlaget for H14 er overvejende marine/akvatiske og har ingen realistiske påvirkning i højstaudevegetationen, som projektområdet udgør.

I F15 forekommer udpegningsarterne dels i de marine habitater, og dels i de mere tørre klitlandsområder mod vest. Aktiviteten i området fortsætter som hidtil, blot at den flyttes ca. 30 meter. På den baggrund vurderes det, at projektet ikke medfører påvirkning af udpegningsgrundlagets fuglearter.

8.3 Bilag IV-arter

Samlet set vurderes det, at projektområdet ikke udgør potentielle levesteder for en række bilag IV-arter, der ellers er kendt fra området ved Hevring Skydeterræn. Det er projektområdets højstaude-vegetation, mangle på træer og blotlagte flader der lægges vægt på.

9 Konklusion

På baggrund af det meget begrænsede aftryk på området, der ikke indeholder naturtypetypisk vegetation, for udpegningsgrundlagets naturtyper, samt at området vurderes ikke at indeholde levesteder for hverken udpegningsarter eller bilag IV-arter vurderes det, at projektet *ikke* skader Natura 2000-områdets integritet, at de udpegede naturtyper og arter *ikke* forringes, og at bilag IV-arters økologiske funktionalitet *ikke* påvirkes.

Det kan således *udelukkes*, at opførsel af ny Post Øst samt nedrivning af eksisterende Post Øst i N14 vil medføre en væsentlig påvirkning af Natura 2000-områdets bevaringsmålsætning samt områdets tilhørende bilag IV-arter.

10 Referencer

- Rådet for De Europæiske Fællesskaber (1979). *Rådets direktiv 79/409/EØF af 2. april 1979 om beskyttelse af vilde fugle*. EFT L 103, 25.4.1979, s. 1–18.
- Europa-Parlamentet og Rådet (1992). *Rådets direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter* (Habitatdirektivet).
- Miljøministeriet. (2018). *Bekendtgørelse nr. 1098 af 21. august 2023 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter* (Habitatbekendtgørelsen).
- Miljøministeriet. (2019). *Lovbekendtgørelse nr. 927 af 28. juni 2024 om naturbeskyttelse* (Naturbeskyttelsesloven).
- Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse (2017). *Hevring Skydeterræn – drifts- og plejeplan 2017-2031*. København: Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse.
- Miljøstyrelsen (2023). *Natura 2000-plan 2022-2027. Ålborg Bugt, Randers Fjord og Mariager Fjord*. Miljøstyrelsen Nordjylland. ISBN: 978-87-7564-462-9.
- Miljøstyrelsen (2020). *Vejledning til bekendtgørelse nr. 1595 af 6. december 2018 om udpegning og administration ad internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter*. Vejledning nr. 48. (Habitatvejledningen).
- Aarhus Universitet (2023). *Opdatering af håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV. Del 1 – Krybdyr, padder, fisk, leddyr og bløddyr* (Videnskabelig rapport nr. 520). Udarbejdet af Christian Kjær (red.) m.fl. for Miljøstyrelsen.
- Aarhus Universitet (2014). *Fagligt grundlag for vurdering af bevaringsstatus for terrestriske naturtyper* (Videnskabelig rapport nr. 118). Udarbejdet af Bettina Nygaard m.fl.

11 Bilag

Bilag 1: Situationsplan. H1.2_N04 - Stueplan - afspærringspost ØST_20260630